

До:

Дирекция “Национален фонд”,
Министерство на финансите

Копие до:

Асен Василев,
Заместник председател на МС и министър на финансите
Борислав Сандов,
Заместник председател на МС и министър на околната среда и водите,
Министерски съвет на Република България

22 юни 2022 г.

Изх. №: 3302/22.06.2022

Относно: проект на Постановление за определяне на органите и структурите, отговорни за изпълнението на Плана за възстановяване и устойчивост на Република България и на техните основни функции

Уважаеми г-н Василев,
Уважаеми г-н Сандов,
Уважаеми госпожи и господата,

Изпращаме настоящото становище от името на **Сдружение за дива природа БАЛКАНИ, Екологично сдружение “За Земята”, Институт за зелена политика, CEE Bankwatch Network, и Коалиция “За зелен рестарт, включваща Институт Кръгова Икономика, MOVE.BG, „Грийнпийс“ – България и WWF България**, във връзка с иницирираната обществена консултация на Проект на Постановление на Министерския съвет за определяне на органите и структурите, отговорни за изпълнението на Плана за възстановяване и устойчивост на Република България и на техните основни функции¹.

Запознахме се с проекта на Постановление и придружаващите документи, изготвени в рамките на процес по изграждане на институционален капацитет за успешното изпълнение на НПВУ, който изцяло подкрепяме. За съжаление, **в проекта не откриваме Комитет за**

¹ <https://www.strategy.bg/PublicConsultations/View.aspx?lang=bg-BG&Id=6887>

наблюдение на НПВУ, както предложихме² през януари т.г., като месец по-късно предложихме³ примерна структура и функции.

Обръщаме внимание, че НПВУ, с бюджет от 12 милиарда лева, понастоящем няма структура за външно наблюдение от страна на заинтересованите страни, за разлика от оперативни програми с европейско финансиране и многократно по-малък бюджет. Също така, нямаме потвърждение или гаранция, че Консултативният съвет във връзка с Европейската зелена сделка (КСЕЗС) ще включва подобна специално структурирана нарочна под-комисия за наблюдение на НПВУ, каквото алтернативно предложение бе направено от Коалиция “За зелен рестарт”⁴, и което до голяма степен би могло да изпълнява функцията за външно наблюдение на ПВУ. Отчитаме, че наблюдението на НПВУ е упоменато в обнародвания правилник за работата на КСЕЗС. В идеалния случай, такава комисия или работна група следва да работи тясно както с Министерство на финансите, като принципал на НПВУ, така и с Вицепремиера по околна среда и климатични политики, поради силната тематична насоченост на НПВУ към зеления енергиен преход, кръговата икономика и съхранението на биоразнообразието.

В тази връзка, отчитайки липсата на алтернативно предложен механизъм, предложението ни е в проекта на ПМС да се добави нов чл. 14 със следния текст:

„Чл. 14. (1) Заместник министър-председателят по еврофондовете и министър на финансите създават Комитет за наблюдение на НПВУ от заинтересованите страни с цел проследяване на напредъка и съгласувателен режим по изпълнението на Плана за възстановяване и устойчивост, създаване на възможност за обмен на информация и идеи, които да подпомогнат висока ефективност на реформите и инвестициите от плана.

(2) Начинът на работа на комитета по алинея (1) се урежда с правилник.“

Мотиви

1. Външно наблюдение от страна на гражданското общество ще осигури прозрачност на осъществяваните реформи и инвестиции. То ще гарантира, че възстановяването е реално зелено и справедливо, и допринася и за възстановяване на биоразнообразието и природата.

² [Писмо от 12.01.2022 г. от коалиции от граждански организации до Министерски съвет](#)

³ [Предложение за структура и функции на Комитет за наблюдение на националния план за възстановяване и устойчивост](#)

⁴ Предложение от 04.05.2022 г. относно функции и структура на КСЕЗС на Коалиция за зелен рестарт - https://move.bg/wp/wp-content/uploads/GreenRestartEGDCouncilConsultationPosition_20220504.pdf

2. Експертно-консултативният съвет, заложен в чл.13 на настоящия проект на ПМС, не включва външно наблюдение.
3. Консултативният съвет по Зелената сделка (КСЗС), създаден съгласно ПМС №86 от 30 април 2020 и който предстои да се разшири, спрямо изменението от 2022 г., не би могъл да замести предлагания Комитет за наблюдение на ПВУ от заинтересованите страни, тъй като:
 - Съставът на КСЗС в преобладаващата си част включва членове на администрацията, докато представителството на гражданските организации, е силно ограничено⁵,
 - в правилника липсват изрично посочени задължения за регулярно представяне на информация и съгласуване по напредъка на НПВУ и обмен на мнения и идеи.
4. Постановление № 114 ОТ 8 ЮНИ 2022 г. за определяне на детайлни правила за предоставяне на средства на крайни получатели от Механизма за възстановяване и устойчивост⁶ предвижда изключения като:

„Чл.1....

(3) Постановлението не се прилага при сключване на оперативно споразумение между заместник министър-председателя по еврофондовете и министър на финансите и конкретно идентифициран краен получател по Плана за възстановяване и устойчивост.“

От чл. 3, ал. 2 на настоящия проект на ПМС става ясно, че под „краен получател“ се има предвид редица административни структури, но липсва яснота при какви условия ще се осъществява разпределянето на средства в тези случаи след като ПМС №114 не се прилага. Външното наблюдение и съгласуване ще допринесе за гарантиране на прозрачност и избягване на всякакви съмнения за неизчистени процедури и евентуално злоупотреби, подобни на идентичното раздаване на средства от оперативните програми на структурите на министерства и ведомства през първите два финансови периода (2007-2013 и 2014 - 2021 г.).

По отношение на правилника, който предлагаме да уреди начина на работа на КН на НПВУ предлагаме следното:

Предложение за цели и функции

(1) Целите на комитета включват:

⁵ [ПРАВИЛНИК ЗА ОРГАНИЗАЦИЯ НА ДЕЙНОСТТА НА КОНСУЛТАТИВНИЯ СЪВЕТ ЗА ЕВРОПЕЙСКАТА ЗЕЛЕНА СДЕЛКА](#)

⁶ [Постановление № 114 ОТ 8 ЮНИ 2022 г. за определяне на детайлни правила за предоставяне на средства на крайни получатели от Механизма за възстановяване и устойчивост](#)

- отчетност и прозрачност на администрацията,
- платформа за обмен на информация и идеи,
- дава възможност на заинтересованите страни да проследява и коментира доколко проектите изпълняват заложените екологични и климатични условия и индикатори спрямо DNSH принципа

(2) Начин на работа:

- Комитетът се събира присъствено два пъти в годината, като онлайн обмен на информация става минимум на 3 месеца.
- Информация за предстоящите дейности се изпраща 7 работни дни преди заседанието на КН,
- На самото заседание водещите по различните компоненти представят накратко планираните дейности и начин на работа,
- Събира и задължително да се разглежда обратната връзка от заинтересованите страни – като предложенията следва да са подкрепени с мотиви и доказателства
- Събраните предложения да се разглеждат в срок от 10 работни дни и бъдат изпратени за коментари на членовете на КН;
- Преди всяко следващо заседание секретариатът следва да изпрати Протокол от предходното заседание и да представи кои предложения са възприети и кои отхвърлени, като отхвърлянето на предложение следва да бъде аргументирано с мотиви.
- За всяко обсъждане секретариатът да изготвя конкретна съгласувателна таблица, като е най-добре тя да е на ниво проект (ако обсъжданията са на ниво проект - тип DNSH условия и индикатори).

Оставаме на разположение за допълнителна информация.

За контакти:

Катерина Раковска, Сдружение за дива природа Балкани, rakovska.kate@gmail.com,

Марин Маринов, MOVE.BG, marin.marinov@move.bg,

Петко Ковачев, „Институт за зелена политика“, kovachpetko@gmail.com,

Ясен Георгиев, „Института за икономическа политика“, y.georgiev@epi-bg.org

Ина Цветкова, Институт Кръгова Икономика, ina.tsvetkova@iki.bg,

Светослав Стойков, CEE Bankwatch Network, svetoslav.stoykov@bankwatch.org,

Тодор Тодоров, За Земята, t.todorov@zazemiata.org,

Апостол Дянков, WWF България adyankov@wwf.bg

Балин Балинов, „Грийнпийс“ – България balin.balinov@greenpeace.org